

Avdelningen för statistik och jämförelser
Diana Corman

Kvalitetsdeklaration

Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2017

Ämnesområde

Socialtjänst

Statistikområde

Äldre och handikappomsorg

Produktkod

SO0309

Referenstid

Oktober månad och 31 oktober, samt hela året 2017.

Innehållsförteckning

Kvalitetsdeklaration	1
Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2017	1
Ämnesområde	1
Statistikområde	1
Produktkod	1
Referenstid	1
Innehållsförteckning	2
Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov.....	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
2 Tillförlitlighet	3
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig.....	5
3 Aktualitet och punktlighet	4
3.1 Framställningstid	5
3.2 Frekvens	5
3.3 Punktlighet.....	5
4 Tillgänglighet och tydlighet	5
4.1 Tillgång till statistiken	5
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	6
4.3 Presentation	6
4.4 Dokumentation	6
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet	5
5.1 Jämförbarhet över tid.....	6
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	6
5.3 Sammanvändbarhet i övrigt	6
5.4 Numerisk överensstämmelse	6
Allmänna uppgifter	7
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	7
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	7
C Bevarande och gallring	7
D Uppgiftsskyldighet	7
E EU-reglering och internationell rapportering	7
F Historik	7
G Kontaktuppgifter	7

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken används i första hand som underlag för nationell uppföljning och utvärdering, för jämförelser mellan kommuner och som allmän information.

1.1.2 Statistik användares informationsbehov

Syftet med statistiken är att belysa omfattningen av insatser som ges till äldre personer, 65 år eller äldre, enligt SoL; socialtjänstlagen (2001:453). Statistiken används av statliga och kommunala myndigheter för planering, utvärdering och uppföljning av verksamheten. Den ger även underlag för forskning, opinionsbildning och politisk verksamhet.

1.2 Statistikens innehåll

Personer som var beviljade viss insats enligt 4 kap. 1 § SoL.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen består av samtliga personer som i Sverige var beviljade en eller flera insatser enligt 4 kap. 1 § SoL. Insatsen ska vara påbörjad. Objekten är var och en av dessa personer som utgör målpopulationen.

1.2.2 Variabler

- Personen bodde i ordinärt, särskilt eller annat boende.
- Beslutet avsåg hemtjänst.
 - Antal beviljade hemtjänststimmar per månad.
 - Beslutet om hemtjänst avsåg service.
 - Beslutet om hemtjänst avsåg personlig omvårdnad.
 - Beslutet om hemtjänst avsåg ledsagning.
 - Beslutet om hemtjänst avsåg avlösning av anhörig i hemmet.
- Beslutet avsåg matdistribution inom eller utanför hemtjänst.
- Beslutet avsåg trygghetslarm inom eller utanför hemtjänst.
- Beslutet avsåg ledsagning inom eller utanför hemtjänst.
- Beslutet avsåg avlösning av anhörig i hemmet inom eller utanför hemtjänst.
- Beslutet avsåg boendestöd.
- Beslutet avsåg dagverksamhet.
- Beslutet avsåg korttidplats.
 - Personen var på plats den 31 oktober.
 - Antal dygn personen var på korttidsplats under oktober.
- Beslutet avsåg kontaktperson.

- Beslutet avsåg kontaktfamilj.
- Beslutet avsåg annat bistånd inom äldreomsorg.
- Kommun som fattat biståndsbeslutet.
- Ålder vid årets slut.
- Juridiskt kön.
- Huruvida personen levde vid mättillfället.

1.2.3 Statistiska mått

Antal personer med respektive insats, antal personer med respektive insats i förhållande till antal personer i befolkningen samt antal timmar/dygn med insats.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisning görs för riket, län och kommun. Vidare har redovisning gjorts fördelat på åldersgrupper och kön.

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser oktober månad och 31 oktober, eller närmaste tillgängliga månaden för kommuner där data för oktober saknas, samt hela året 2017.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten och den statistiska kvaliteten i de insamlade uppgifterna kan variera mellan olika kommuner. Kvaliteten beror bland annat på hur väl kommunernas IT-system anpassats för registrering och uttag av uppgifter, hur olika insatser definieras och avgränsas i kommunerna, hur rutiner för registreringen av uppgifterna fungerar och noggrannheten i behandlingen och granskning av uppgifterna i kommunerna, hos MIND Research och på Socialstyrelsen. Socialstyrelsen bedömer att tillförlitligheten är tillräckligt god för statistikens avsedda användning.

2.2 Osäkerhetskällor

Statistiken har samlats in för 2013 och 2014 i nuvarande form utan att ha tillräckligt god kvalitet för att ha kunnat publiceras som officiell statistik. För 2015-2017 anses kvaliteten vara tillräckligt god för publicering, men de tidigare problemen gör att jämförelser med tidigare år svåra att göra.

2.2.1 Urval

Inga urval görs. Alla beslut som påbörjats, pågått eller avslutats under året ingår.

2.2.2 Ramtäckning

Täckningsfel kan här innebära antingen att personer som ingår i populationen inte finns med i registret eller att personer som inte ingår i populationen ändå finns med i registret. Till exempel ingår personer med psykisk funktionsnedsättning i målpopulationen men inte personer med sociala problem oavsett om de har samma insats. I vissa kommuner är verksamheten som ger den här typen av insatser uppdelad på två förvaltningar och då kan den ena förvaltningen ha missat att skicka in uppgifter utan att Socialstyrelsen uppfattat bortfallet.

2.2.3 Mätning

I de kommentarer som kommunerna lämnade i samband med uppgifts-lämnandet finns ingen indikation på att enkäten eller insamlingsmetoden skulle ha inneburit stora problem.

2.2.4 Bortfall

Ett visst svarsbortfall finns. Uppgifter från kommunerna Helsingborg, Sorsele och Åsele saknas för alla månader under 2017. Uppgifter avseende oktober har använts som den publicerade tvärsnittsmätningen. Då Torsås kommun saknar oktoberdata, uppgifter för en annan månad har använts.

2.2.5 Bearbetning

Vid kommunens inlämning av uppgifter har kontroll gjorts för giltiga variabelvärden och logiska kontroller mellan uppgifter. I bearbetningar på Socialstyrelsen har dubblettkontroller inom kommuner och mellan kommuner vid aggregering till högre nivå än kommun gjorts. Personer som var avlidna innan mättidpunkten har rensats bort vid statistikbearbetningarna.

2.2.6 Modellantaganden

Vid misstankar om bortfall eller vid kvarstående fel efter genomförda rättningar har berörda uppgifter/variabler utgått ur statistikredovisningen. Inga modellantaganden har gjorts.

2.3 *Preliminär statistik jämförd med slutlig*

Ingen preliminär statistik publiceras.

3 **Aktualitet och punktlighet**

3.1 *Framställningstid*

Det tar drygt fem månader från sista mätdatum i december till publicering av statistiken.

3.2 *Frekvens*

Statistiken samlas in tolv gånger per år, alltså månadsvis. Den officiella statistiken för referensåret publiceras en gång per år.

3.3 *Punktlighet*

Publiceringen senarelades och skedde cirka 1,5 månad efter tidigare planerat publiceringsdatum.

4 **Tillgänglighet och tydlighet**

4.1 *Tillgång till statistiken*

Statistiken publiceras på Socialstyrelsens webbplats. Information om publiceringen förmedlas även i Socialstyrelsens nyhetsbrev.

4.2 *Möjlighet till ytterligare statistik*

Användare kan efterfråga en specialbearbetning på beståndsregistret genom att kontakta Socialstyrelsen för att efterfråga ytterligare uppgifter. Uppgifterna i registret är sekretesskyddade enligt lag. Tillgång till registerdata kan dock erhållas efter särskild prövning hos Socialstyrelsen.

4.3 *Presentation*

Statistiken presenteras i ett faktablad, både på svenska och engelska, med årets viktigaste iakttagelser och en Excel-fil med tabeller och texter.

4.4 *Dokumentation*

Undersökningarna finns dokumenterad hos statistikproducenterna och Socialstyrelsen.

5 *Jämförbarhet och sammanvändbarhet*

5.1 *Jämförbarhet över tid*

Uppgifterna för 2017 avser enbart verkställda beslut. Det gör att jämförelser med uppgifter från 2012 och tidigare som avser alla fattade beslut inte lämpar sig. För vissa variabler kan man dock se att skillnaden i antal är väldigt liten.

5.2 *Jämförbarhet mellan grupper*

I rapporten jämförs kommuner, län och riket samt kön, ålder och mättidpunkter. Det förekommer inga svårigheter i jämförbarheten mellan dessa grupper.

5.3 *Sammanvändbarhet i övrigt*

Registret är personnummerbaserat och kan således användas till sambearbetningar med andra personnummerbaserade register. Uppgifterna i statistiken används ofta tillsammans med kostnader för socialtjänstinsatser samt uppgifter om vissa sjukdomar eller LSS-insatser.

5.4 *Numerisk överensstämmelse*

I Excel-bilagan i fliken 1. Insats per åldersgrupp gäller följande:
För tabell 1a avser andelen antalet personer med SoL insatser den 31 oktober delat med befolkningen den 31 december. Motsvarande för tabell 1b är antalet personer med SoL insatser under hela året delat med befolkningen 31 december. Detta innebär att avlidna personer ingår i täljaren men inte i nämnaren, vilket är varför andelen för vissa åldersgrupper blir mer än 100 procent.

I Excel-bilagan i flikarna med redovisning efter kommuner gäller följande:
Summan av kommunernas värden \neq värdet för länet
Summan av länens värden \neq värdet för riket
Eftersom det finns ett fåtal personer som får olika SoL insatser från olika kommuner. Därför kan det överlappa lite vid jämförelser mellan kommuner eller mellan län, men överlappningen har exkluderats i rikstotalen.

I övrigt är numeriska överensstämmelsen mycket god.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken i dess nuvarande form med månadsvis inrapportering har redovisats som officiell statistik sedan 2015.

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

C Bevarande och gallring

Gallringsföreskrifter finns i RA-MS 2001:40 (Riksarkivets myndighetsspecifika föreskrift). Det innebär att registret inte gallras.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99), förordningen (1981:1370) om skyldighet för socialnämnderna att lämna statistiska uppgifter samt ändringsföreskrift (2013:31) om socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter.

E EU-reglering och internationell rapportering

EU-reglering saknas på området.

F Historik

Syftet med statistiken är att belysa omfattningen av vissa kommunala insatser enligt socialtjänstlagen riktat mot personer 65 år eller äldre. Fram till 1994, ansvarade Statistiska centralbyrån för officiell statistik om äldre- och handikappomsorg. För statistikåren 1994–2006 baserades statistiken på mängduppgifter. Statistikåret 2007 införde Socialstyrelsen en personnummerbaserad uppgiftsinsamling som underlag för officiell statistik om äldre- och handikappomsorgen. Sedan 2013 har Socialstyrelsen samlat in uppgifter om insatserna varje månad.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Socialstyrelsen
Kontaktperson	Diana Corman
E-post	diana.corman@socialstyrelsen.se
Telefon	075 247 31 10